

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI

Delegatura we Wrocławiu

LWR.410.031.02.2015

P/15/054

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI

Delegatura we Wrocławiu

ul. Marszałka J. Piłsudskiego 15/17, 50-044 Wrocław

T +48 71 711 83 00, F +48 71 711 83 50

lwr@nik.gov.pl

I. Dane identyfikacyjne kontroli

Numer i tytuł kontroli	P/15/054 – Wykorzystanie środków publicznych na działania dotyczące ochrony przyrody i edukacji ekologicznej.
Jednostka przeprowadzająca kontrolę	Najwyższa Izba Kontroli Delegatura we Wrocławiu
Kontrolerzy	1. Andrzej Siekierka, doradca ekonomiczny, upoważnienie do kontroli nr 98215 z dnia 19 listopada 2015 r. 2. Marian Karbarz, główny specjalista k.p., upoważnienie do kontroli nr 98222 z dnia 23 listopada 2015 r. (dowód: akta kontroli str. 1-4)
Jednostka kontrolowana	Fundacja ekologiczna „Zielona Akcja”, ul. Orła Białego 2, 59-220 Legnica (dalej: „Fundacja”). (dowód: akta kontroli str. 6-19)
Kierownik jednostki kontrolowanej	Irena Krukowska-Szopa, Prezes Fundacji. (dowód: akta kontroli str. 5)

II. Ocena kontrolowanej działalności

Ocena ogólna

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie mimo stwierdzonych nieprawidłowości¹ wykorzystanie przez Fundację środków publicznych na działania dotyczące ochrony przyrody i edukacji ekologicznej.

Uzasadnienie oceny ogólnej

Podstawą oceny ogólnej były oceny cząstkowe sformułowane w odniesieniu do działań Fundacji w zakresie: [1] kompletności i terminowości wykonania określonych umowami zadań (ocena pozytywna mimo stwierdzonych nieprawidłowości), [2] gospodarności i legalności wykorzystania środków finansowych (ocena pozytywna mimo stwierdzonych nieprawidłowości), [3] prowadzenia ewidencji finansowo-księgowej (ocena pozytywna), [4] sprawozdawczości oraz rozliczenia środków (ocena pozytywna).

Stwierdzone nieprawidłowości dotyczyły: [1] niezrealizowania w jednym projekcie wskaźników rezultatu dotyczących: łącznej długości ścieżek dydaktycznych i łącznej powierzchni obszarów, na których przywrócono lub zapewniono ochronę właściwego stanu ekosystemów, [2] braku zapisów zabezpieczających interesy Fundacji w sytuacji nieterminowego lub niewłaściwego wykonania umowy usługi z podwykonawcami.

III. Opis ustalonego stanu faktycznego

1. Kompletność i terminowość wykonania określonych umowami zadań

Opis stanu faktycznego

1.1. W okresie objętym kontrolą (od 1 stycznia 2013 r. do 18 grudnia 2015 r. - dzień zakończenia kontroli) Fundacja złożyła wnioski o realizację ośmiu projektów, z których pięć zostało zaakceptowanych.

¹Najwyższa Izba Kontroli stosuje 3-stopniową skalę ocen: pozytywna, pozytywna mimo stwierdzonych nieprawidłowości, negatywna.

(dowody: akta kontroli str. 25-27)

W omawianym okresie Fundacja realizowała ogółem 15 projektów (w tym jeden rozpoczęty w 2011 r.), z tego: [1] jeden z udziałem środków unijnych (za pośrednictwem Centrum Koordynacji Projektów Środowiskowych, dalej: „CKPS”), [2] cztery z udziałem środków krajowych (za pośrednictwem Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej, dalej: „NFOŚiGW”), oraz [3] 10 z udziałem innych środków krajowych. Nie stwierdzono przypadków rezygnacji Fundacji z realizacji już rozpoczętych projektów.

(dowody: akta kontroli str. 28-33)

W okresie objętym kontrolą Fundacja zatrudniała ogółem sześć osób, w tym cztery na stanowiskach koordynatora projektów. Pracownicy Fundacji legitymowali się przygotowaniem merytorycznym i kompetencjami wymaganymi na zajmowanych stanowiskach.

(dowody: akta kontroli str. 20-24)

W okresie objętym kontrolą Fundacja była podwykonawcą w ramach czterech innych projektów, realizując zadania dotyczące między innymi: organizowania i przeprowadzania szkoleń, opracowywania materiałów, prowadzenia doradztwa, seminariów i warsztatów, koordynacji prowadzonych działań.

(dowody: akta kontroli str. 34)

1.2. Badaniami kontrolnymi objęto dwa projekty realizowane przez Fundację w latach 2013-2015, a mianowicie:

1.2.1. Projekt pn. „Dla Kwisy, dla Natury – przygotowanie małej infrastruktury turystycznej służącej zabezpieczeniu rzeki Kwisy przed nadmierną presją turystów” (dalej: „Projekt dla Kwisy”).

Był on realizowany w ramach Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko, priorytetu V - Ochrona przyrody i kształtowanie postaw ekologicznych, działania 5.1. – wspieranie kompleksowych projektów z zakresu ochrony siedlisk przyrodniczych (ekosystemów) na obszarach chronionych oraz zachowanie różnorodności gatunkowej, 5.1.3. - budowa lub modernizacja małej infrastruktury służącej zabezpieczeniu obszarów chronionych przed nadmierną i niekontrolowaną presją turystów, w tym: budowa ścieżek dydaktycznych, szlaków, parkingów, punktów widokowych, zadaszeń.

Celem ogólnym Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowiska jest ochrona różnorodności biologicznej, zrównoważone użytkowanie jej elementów, zaś w przypadku Projektu dla Kwisy, podstawowym celem było skanalizowanie ruchu turystycznego, aby nie zagrażał gatunkom znajdującym się na obszarze Natura 2000 „Dolina Dolnej Kwisy”.

(dowody: akta kontroli str. 38-39)

Wnioski o dofinansowanie Projektu dla Kwisy zostały przygotowane przez pracowników Fundacji, dysponujących odpowiednią wiedzą i wymaganymi kwalifikacjami, wynikającymi między innymi z wcześniej zrealizowanych projektów.

(dowody: akta kontroli str. 20-24, 28-33, 403-406, 407-408)

Fundacja złożyła do CKPS wniosek o dofinansowanie Projektu dla Kwisy ze środków UE w dniu 20 kwietnia 2012 r., natomiast do NFOŚiGW wniosek o dofinansowanie ze środków krajowych w dniu 30 maja 2012 r.

(dowody: akta kontroli str. 25-27, 35-44, 45-65)

Prezes Fundacji wskazała, że „okres weryfikacji Wniosku to około 21 miesięcy, ponieważ Projekt po ocenie formalnej został umieszczony na liście rankingowej CKPS, jako rezerwowany, natomiast w dniu 13 sierpnia 2013 r. został poddany dalszej ocenie merytorycznej drugiego stopnia”.

(dowody: akta kontroli str. 580-581)

Całkowity koszt Projektu dla Kwisy określony został w wysokości 992 tys. zł, z czego 843,2 tys. zł przewidziano do pokrycia dofinansowaniem z CKPŚ, a 148,8 tys. zł dofinansowaniem z NFOŚiGW. Termin realizacji Projektu dla Kwisy określono na okres od 1 października 2012 r. do 30 września 2014 r.

(dowody: akta kontroli str. 35-44)

W złożonych wnioskach o dofinansowanie (w okresie między ich złożeniem do CKPŚ i NFOŚiGW, a przyjęciem Projektu dla Kwisy, czyli podpisaniem umowy z CKPŚ w dniu 8 stycznia 2014 r. oraz z NFOŚiGW w dniu 5 lutego 2014 r., wprowadzano zmiany dotyczące między innymi: szczegółowości opisu, harmonogramu realizacji, planu udzielania poszczególnych zamówień w ramach Projektu. Inicjatorem wprowadzenia zmian był CKPŚ oraz Fundacja. Dokonane dwie korekty wniosku o dofinansowanie z CKPŚ zostały przygotowywane i złożone w wymaganym, siedmiodniowym terminie.

(dowody: akta kontroli str. 25-27, 66-79)

Uzyskane przez Fundację dofinansowanie Projektu dla Kwisy, określone umowami zawartymi z CKPŚ i NFOŚiGW, było takiej samej wysokości, jak wnioskowane, tj. 843,2 tys. zł z CKPŚ oraz 148,8 tys. zł z NFOŚiGW. Niemniej, jak wskazała Prezes Fundacji „w trakcie oceny merytorycznej Wniosku (II stopnia) dokonano przesunięć środków pomiędzy kategoriami oraz utworzono dodatkowe kategorie w harmonogramie realizacji Projektu”.

(dowody: akta kontroli str. 25-27, 35-44, 45-65, 80-119, 149-171, 580-581)

Fundacja dokonała oszacowania kosztu Projektu dla Kwisy między innymi w oparciu o opracowania dotyczące wizualizacji zagospodarowania turystycznego rzeki Kwisy, zrealizowane na zlecenie Fundacji. Według Prezes Fundacji „wartość Projektu była szacowana głównie na podstawie doświadczenia Fundacji, jako wnioskodawcy, brano pod uwagę ceny produktów i usług z poprzednich projektów o podobnym zakresie, a w przypadku, gdy takimi danymi nie dysponowano, przeprowadzano rozeznanie rynku”.

(dowody: akta kontroli str. 183-284, 580-581)

Projekt dla Kwisy został zakończony w dniu 30 czerwca 2015 r., a wydatki poniesione na jego realizację wyniosły ogółem 939 826 zł, z tego ze środków UE (za pośrednictwem CKPŚ) - 798 852 zł, a ze środków NFOŚiGW - 140 974 zł.

(dowody: akta kontroli str. 28-30)

Do dnia zakończenia kontroli, tj. 18 grudnia 2015 r., nie zostało zatwierdzone sprawozdanie końcowe z realizacji Projektu dla Kwisy, złożone do CKPŚ przez Fundację w dniu 29 lipca 2015 r. Według Prezes Fundacji „Fundacja złożyła sprawozdanie końcowe z realizacji Projektu do CKPŚ, zgodnie z wymogami za pomocą generatora wniosków”.

(dowody: akta kontroli str. 292-332, 580-581)

Projekt dla Kwisy nie był realizowany zgodnie z warunkami pierwotnymi umów zawartych z CKPŚ i NFOŚiGW, w tym harmonogram realizacji tego Projektu zmieniono sześciokrotnie. Wprowadzane w umowach zmiany dotyczyły między innymi szczegółów realizacyjnych i terminów realizacji Projektu dla Kwisy.

Umowa z CKPŚ została aneksowana dwa razy, czego przyczyną było: wydłużenie terminu realizacji Projektu dla Kwisy, oraz zmiana kwoty dofinansowania, wynikająca z oszczędności, które wynikły w trakcie realizacji Projektu.

Umowa z NFOŚiGW została zmieniona jednokrotnie, tj. w zakresie przedłużenia terminu realizacji Projektu dla Kwisy z dnia 31 grudnia 2014 r. do dnia 30 czerwca 2015 r.

(dowody: akta kontroli str. 120-148, 178-182)

Poszczególne etapy realizacji Projektu dla Kwisy nie były terminowo realizowane, ponieważ nie zostały dotrzymane terminy związane z wylanianiem wykonawców dokumentacji technicznej Projektu dla Kwisy, oraz infrastruktury turystycznej w terenie. Spowodowane to było brakiem oferentów do realizacji głównych zamierzeń inwestycyjnych (pięć razy ogłaszano przetarg na zadanie II - realizacja przedsięwzięcia). O opóźnieniach informowano CKPS oraz NFOŚiGW – pisemnie lub telefonicznie.

(dowody: akta kontroli str. 333-356)

Zgodnie z umową o dofinansowanie, celem strategicznym Projektu dla Kwisy było zmniejszenie oddziaływania na obszar „Natura 2000”, położony w Dolinie Kwisy, poprzez skanalizowanie rosnącego ruchu turystycznego, związanego z turystycznym użytkowaniem rzeki, zaś cele szczegółowe dotyczyły m.in.:

- przygotowania trzech miejsc postoju turystów (MPT) wraz z przenoską i miejscem dostępu do rzeki, jednego miejsca biwakowego wraz z MPT i ścieżką przyrodniczą oraz czterech parkingów;
- utworzenia ścieżki przyrodniczo-krajobrazowej na terenie parku w Kliczkowie oraz modernizacji ścieżki przyrodniczo-geologicznej przy zbiorniku na Kwisie w Osiecznicy (o łącznej długości 4 km);
- opracowania pięciu tras edukacyjnych pn. „Wyprawy odkrywców”;
- ustawienia tablic informacyjnych w miejscach przenosek i kierunkowych w kluczowych punktach turystycznych na Kwisie (łącznie 81 sztuk) z nazwą miejscowości i atrakcjami w okolicy, oraz tablic informacyjnych, dotyczących zasad korzystania z infrastruktury turystycznej (łącznie 20 sztuk);
- rozpowszechniania informacji o Projekcie dla Kwisy poprzez opracowanie i wydanie ulotek z mapką opisującą ścieżkę w parku w Kliczkowie i ścieżkę przyrodniczo-geologiczną w Osiecznicy, oraz przewodników i folderów dotyczących szlaku rzeki Kwisy.

(dowody: akta kontroli str. 108-111)

W wyniku przeprowadzonych oględzin stwierdzono, że w terenie zrealizowano infrastrukturę przewidzianą Projektem dla Kwisy, w tym:

- miejsce biwakowe w Trzebowie: przy rzece zlokalizowano dwa pomosty dla kajakarzy (przed przeszkodą wodną z rynną na kajaki i za przeszkodą wodną) oraz infrastrukturę w postaci trzech wiat z ławo stołami, koszami na śmieci, miejscem na ognisko, parkingiem, tablicami informacyjnymi nt. szlaku wodnego; wzdłuż wyznaczonej ścieżki przyrodniczej rozmieszczono dziesięć tablic edukacyjnych;
- miejsce postoju turystów (dalej: „MPT”) w Świątoszowie-Łozach: przy rzece umieszczone były tablice informacyjne dotyczące szlaku (kierunkowa o szlaku wodnym i o miejscu wyjścia z wody), a infrastrukturę MPT stanowiły: parking, wiata z ławo stołami, ławo stoły, miejsce na ognisko, kosze na odpadki i tablice (edukacyjna i informacyjna);
- MPT w Ławaszowej: przy rzece zlokalizowano pomost dla kajakarzy, zamieszczono tablice informacyjne (kierunkowa o szlaku wodnym i o miejscu wyjścia z wody), a infrastrukturę MPT stanowiły: ogrodzenie, miejsce postojowe dla pojazdów, wiata z ławo stołami, ławo stoły, miejsce na ognisko, kosze na odpadki, tablice (edukacyjna i informacyjna);
- przenoska w Przejęstawiu (przy elektrowni wodnej): przy rzece, przed przeszkodą, zlokalizowano pomost dla kajakarzy z rynną na kajaki, zainstalowano tablice: kierunkową dotyczącą szlaku, oraz informacyjną;
- miejsce dostępu do rzeki w Kliczkowie: przy rzece zlokalizowano pomost dla kajakarzy z rynną na kajaki, oraz zainstalowano tablice: dotyczącą szlaku wodnego (miejsce wyjścia z wody) i informacyjną;

- zamek w Kliczkowie: na terenie parku wokół kompleksu zamkowego zlokalizowano ścieżkę dydaktyczno-edukacyjną (rozplanowaną w miejscu istniejącej ścieżki spacerowej), wzdłuż której rozmieszczono wiatę oraz cztery tablice zawierające treści edukacyjno-informacyjne;
- wieża widokowa w Kliczkowie: przy rzece zlokalizowano pomost dla kajakarzy i rozmieszczono tablice: o szlaku wodnym oraz informacyjną; zlokalizowana na brzegu rzeki wieża widokowa, o charakterze obserwacyjnym, była ogólnodostępna;
- Osiecznica: geologiczna ścieżka edukacyjna wzdłuż rzeki Kwisy; przy rzece zlokalizowano pomost dla kajakarzy, zainstalowano tablice informacyjne o szlaku wodnym i edukacyjne (na trasie ścieżki); infrastrukturę stanowiły: schody terenowe, pomost edukacyjny, punkt widokowy;
- MPT w Tomisławie: przy rzece zlokalizowano pomost dla kajakarzy i rozmieszczono tablice informacyjne (kierunkową o szlaku wodnym i o miejscu wyjścia z wody); infrastrukturę MPT stanowiły: ogrodzenie, miejsce postojowe pojazdów, wiaty z ławo stołami, ławo stoły, miejsce na ognisko, kosze na odpady, tablice: edukacyjna i informacyjna;
- miejsce dostępu do rzeki w Nowej Wsi: przy rzece zlokalizowano pomost dla kajakarzy z rynną na kajaki, zainstalowano tablice: dotyczącą szlaku wodnego (miejsce wyjścia z wody) i informacyjną;
- miejsce dostępu do rzeki w Nowogrodźcu: przy rzece zlokalizowano pomost dla kajakarzy z rynną na kajaki, zainstalowano tablice dotyczące szlaku wodnego; miejsce dostępu do rzeki wyposażono w ławo stół oraz kosz na odpady.

Ponadto, w obrębie miejsca biwakowego w Trzebowie, oględziny wykazały: zniszczoną (przewróconą) tablicę edukacyjną „Ważki”, oraz dzikie wysypisko śmieci na terenie miejsca biwakowego.

(dowody: akta kontroli str. 448-457)

Koordynator Projektu dla Kwisy wskazał, że „w związku ze zniszczeniem tablicy edukacyjnej w Trzebowie, zostanie ona naprawiona w porozumieniu z Gminą Żagań, zgodnie z umową dotyczącą utrzymania czystości i bieżących konserwacji powstałej infrastruktury Projektu, także dzikie wysypisko, stwierdzone w tym samym miejscu, zostanie zlikwidowane”.

(dowody: akta kontroli str. 459)

Określony w umowach z CKPŚ i NFOŚiGW cel (efekt rzeczowy i ekologiczny) realizacji Projektu dla Kwisy nie został osiągnięty, ponieważ nie zrealizowano w pełni (100%) wskaźników rezultatu w zakresie: [1] powierzchni obszarów, w tym Natura 2000, na których przywrócono lub zapewniono ochronę właściwego stanu ekosystemów (stopień realizacji - 98%), [2] długości zmodernizowanych ścieżek dydaktycznych, która winna wynosić 4 km, a faktycznie wynosiła 2,478 km (stopień realizacji - 62%).

(dowody: akta kontroli str. 108-111, 446-447, 448-457, 493-521)

1.2.2. Projekt pn. „Mała retencja – Duża sprawa – kampania na rzecz poprawy małej retencji na obszarach wiejskich” (dalej: „Projekt Mała retencja – Duża sprawa”).

Celem ogólnym tego przedsięwzięcia był wzrost świadomości mieszkańców wsi na temat skali problemów w gospodarowaniu wodą i znaczeniu małej retencji w przeciwdziałaniu suszom i powodziom, ochronie przyrody i krajobrazu obszarów wiejskich.

Wniosek o dofinansowanie powyższego projektu złożony został do NFOŚiGW w dniu 8 października 2012 r. Autorami wniosku byli: Prezes Fundacji oraz pracownik Fundacji, tj. osoby zatrudnione w Fundacji na umowę o pracę,

posiadające zarówno wykształcenie, jak i doświadczenie w tym zakresie, wynikające z wcześniej realizowanych przez Fundację projektów. Całkowity koszt Projektu Mała retencja – Duża sprawa określono w wysokości 327 350 zł, z tego: 277 850 zł przewidziano do pokrycia dofinansowaniem z NFOŚiGW, a 49 500 zł środkami własnymi. Termin realizacji tego przedsięwzięcia określono na okres od 1 stycznia 2013 r. do 30 września 2014 r.

W dniu 22 lutego 2013 r., na wniosek NFOŚiGW, w harmonogramie rzeczowo-finansowym (dalej: „HRF”), stanowiącym załącznik do wniosku o dofinansowanie, wprowadzono zmiany skutkujące zmniejszeniem wartości ogólnej przedsięwzięcia o 1 340 zł (o 0,4%), tj. do kwoty 326 010 zł. Na korektę tę złożyło się zmniejszenie dofinansowanie z NFOŚiGW o 1 840 zł (o 0,7%), tj. do 276 010 zł i zwiększenie wkładu z innych źródeł dofinansowania o 500 zł (o 1,0%), tj. do 50 000 zł.

(dowody: akta kontroli str. 607-681)

Przedmiotowy wniosek Fundacji o dofinansowanie Projektu Mała retencja – Duża sprawa, został pozytywnie rozpatrzony przez NFOŚiGW w dniu 12 kwietnia 2013 r., tj. po upływie sześciu miesięcy od daty jego złożenia.

(dowody: akta kontroli str. 704-705)

Jak wskazała Prezes Fundacji, wartość wydatków została oszacowana głównie na podstawie doświadczenia wnioskodawcy, tj. na podstawie cen i usług wcześniej realizowanych projektów o podobnej tematyce i zakresie oraz rozeznania rynku, dokonanego poprzez telefoniczne uzgadniania z potencjalnymi wykonawcami zadań oraz poprzez badanie kwot niektórych wydatków w Internecie, np. zakup laptopa.

(dowody: akta kontroli str. 695-698)

W dniu 10 maja 2013 r. z NFOŚiGW zawarta została umowa nr 230/2013/Wn-50/EE-EE/D o dofinansowanie w formie dotacji Projektu Mała retencja – Duża sprawa kwotą w wysokości 276 010 zł. Zarówno całkowity koszt przedsięwzięcia, jak i wysokość dotacji z NFOŚiGW oraz wysokość środków pochodzących z innych źródeł były w tej umowie zgodne z kwotami ujętymi we wniosku o dofinansowanie po zmianach.

W umowie tej termin realizacji przedsięwzięcia określono na dzień 31 stycznia 2015 r., a termin przedłożenia dokumentów potwierdzających osiągnięcie efektu rzeczowego na dzień 28 lutego 2015 r.

(dowody: akta kontroli str. 704-711)

Projekt Mała retencja – Duża sprawa został zakończony w dniu 31 lipca 2015 r., tj. sześć miesięcy później niż data określona w umowie o dofinansowanie.

Fundacja dwukrotnie, pismami z dnia 14 stycznia 2015 r. i 18 czerwca 2015 r., zwracała się do NFOŚiGW o przedłużenie terminu realizacji Projektu Mała retencja – Duża sprawa. W drugim z tych pism wносиła o: [1] przedłużenie terminu osiągnięcia efektu rzeczowego i ekologicznego do dnia 31 lipca 2015 r., [2] przedłużenie terminu złożenia dokumentów potwierdzających osiągnięcie efektu rzeczowego i ekologicznego do dnia 30 września 2015 r., oraz [3] przedłużenie terminu złożenia dokumentów dotyczących płatności końcowej do dnia 15 listopada 2015 r. W uzasadnieniu podano, że celem przedłużenia terminu realizacji jest chęć osiągnięcia zaplanowanego efektu rzeczowego dotyczącego moderowania Facebooka, natomiast kilkumiesięczne opóźnienie w realizacji tego działania wynikało z niedostatecznej liczby aktualnych wydarzeń w projekcie, których formuła byłaby odpowiednia do zamieszczenia na fanpage Facebooka. Były to m.in. wewnętrzne szkolenia pracowników Oddziałów Doradztwa Rolniczego (dalej: „ODR”) i lokalne szkolenia mieszkańców wsi, które nie miały

charakteru wydarzeń ogólnoinformacyjnych, stąd nie były one zamieszczane na Facebooku. Powyższe zmiany zostały zaakceptowane przez NFOŚiGW.

(dowody: akta kontroli str. 695-698, 712-717)

NFOŚiGW, pismem z dnia 4 listopada 2015 r., wprowadził zmiany dotyczące zakresu rzeczowego przedsięwzięcia objętego umową o dofinansowanie, polegające na: [1] zwiększeniu nakładu gazet i czasopism, w których zamieszczono ogłoszenia z 9 500 na 25 500 egz. i zmianie liczby odbiorców tego działania z 9 500 do 25 500 osób (pkt 2b HRF), [2] zwiększeniu liczby uczestników szkoleń z 32 do 38 (pkt 2d HRF), [3] zwiększeniu liczby noclegów i wyżywienia uczestników szkoleń ze 108 do 114 osobodni (pkt 2f HRF), [4] zwiększeniu liczby uczestników szkoleń dla pracowników ODR z 70 do 103 osób (pkt 2 h HRF), [5] zwiększeniu liczby uczestników szkoleń dla mieszkańców wsi z 84 do 107 osób (pkt 2i HRF), [6] rezygnacji z cateringu (pkt 2j i 2k HRF), [7] zmianie pięciu tytułów artykułów do umieszczenia w prasie (pkt 3 c HRF), [8] zwiększeniu nakładu gazet i czasopism, w których zamieszczono artykuły z 30 000 do 142 200 osób (pkt 3c HRF), [9] zwiększeniu liczby uczestników debat regionalnych z 280 do 317 osób (pkt 6 HRF), [10] zwiększeniu nakładu materiałów na debatę z 280 do 317 szt. (pkt 6d HRF), [11] zwiększeniu liczby osób korzystających z cateringu z 280 do 317 osób (pkt 6e HRF), [12] zmniejszeniu liczby uczestników debat gminnych z 250 do 201 osób (pkt 7 HRF), [13] zmniejszeniu nakładu materiałów na debatę z 250 do 201 szt. (pkt 7c HRF), [14] zmniejszeniu liczby osób korzystających z cateringu z 250 do 241 osób (pkt 7 d HRF), [15] zwiększeniu liczby uczestników konkursu z 30 do 39 osób (pkt 8 HRF), [16] zmniejszeniu liczby miesięcy, dotyczących modernizowania Facebooka, z 18 do 17 (pkt 10e HRF), [17] zwiększeniu nakładu materiałów konferencyjnych, zrealizowanych w ramach przedsięwzięcia objętego umową o dofinansowanie, z 776 do 820 egz.

Ponadto, w tym samym piśmie, zmniejszono całkowity koszt realizacji Projektu Mała retencja – Duża sprawa do kwoty 318 463,17 zł, z tego 268 463,17 zł (84,29%) przewidziano do pokrycia ze środków NFOŚiGW. Termin płatności końcowej określono na dzień 30 listopada 2015 r.

(dowody: akta kontroli str. 718-719)

*Uwagi dotyczące
badanej działalności*

NIK zauważyła, iż wszystkie zmiany w Projekcie Mała retencja – Duża sprawa, dotyczące zarówno zakresu rzeczowego przedsięwzięcia, jak i kosztów jego realizacji, NFOŚiGW wprowadzał pismami kierowanymi do Fundacji a nie w formie aneksów do umowy dofinansowania przedmiotowego projektu.

*Ustalono
nieprawidłowości*

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie stwierdzono następującą nieprawidłowość:

Do dnia 18 grudnia 2015 r. nie zostały osiągnięte przez Fundację wskaźniki rezultatu przewidziane dla Projektu dla Kwisy, a dotyczące łącznej długości zmodernizowanych ścieżek dydaktycznych i łącznej powierzchni obszarów, na których przywrócono lub zapewniono ochronę właściwego stanu ekosystemów.

Prezes Fundacji wyjaśniła, że „w związku z niezrealizowaniem (...) wskaźnika rezultatu, tj. długości ścieżek dydaktycznych zmodernizowanych – 4 km, trasa ścieżek zostanie wydłużona do łącznej długości 4 km poprzez zamieszczenie tablic kierunkowych i edukacyjnych (...). Podjęte działania wydłużą ścieżkę edukacyjną o 910 metrów. Natomiast na ścieżce przyrodniczo-kulturowej w Kliczkowie zamontowano tabliczki kierunkowe (...), łączne dodatkowe długości ścieżki edukacyjnej to 1560 metrów. Całkowita długość ścieżek wynosić będzie 4,038 km - wskaźnik zostanie spełniony jak również zostanie spełniony wskaźnik „Łączna powierzchnia obszarów, na których przywrócono lub zapewniono ochronę właściwego stanu ekosystemów”. Zgodnie z wymogami CKPŚ uzupełnienie tablic edukacyjnych na przedłużonych ścieżkach a tym samym

osiągnięcie wskaźników zostanie spełnione do 30 grudnia 2015 r.”.

(dowody: akta kontroli str. 458)

Ocena cząstkowa

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie mimo stwierdzonych nieprawidłowości kompletność i terminowość wykonania przez Fundację zadań określonych umowami o dofinansowanie Projektu dla Kwisy i Projektu Mała retencja – Duża sprawa.

2. Gospodarność i legalność wykorzystania środków finansowych

Opis stanu
faktycznego

2.1. W Fundacji opracowano dwie procedury udzielania zamówień publicznych: [1] których przedmiot obejmuje zamówienia do równowartości kwoty 30 000 euro – art. 4 pkt 8 ustawy z dnia 29 stycznia 2004 r. *Prawo zamówień publicznych*² (dalej: *ustawa Pzp*); [2] opartą na przepisach ustawy z dnia 23 kwietnia 1964 r. - *Kodeks cywilny*³ (dalej: *Kodeks cywilny*) przy udzielaniu zamówień, których wartość jest równa lub przekracza równowartość 30 000 euro, z wyjątkiem zamówień określonych w art. 4 pkt 1-7 i pkt 10-13 *ustawy Pzp*. W dokumentach tych określono: (a) przedmiot i szacownię wartości zamówienia, (b) przeprowadzenie postępowania, (c) zawarcie umowy, oraz (d) archiwizację.

(dowody: akta kontroli str. 720-725)

2.2. W wyniku kontroli realizacji Projektu dla Kwisy i Projektu Mała retencja – Duża sprawa stwierdzono, co następuje:

2.2.1. Wartość dofinansowania Projektu dla Kwisy wyniosła ogółem 939 826 zł, z tego: [1] ze środków zagranicznych (za pośrednictwem CKPŚ) - 798 852 zł (85%), z których planowano sfinansować koszty dotyczące m.in. przygotowania dokumentacji infrastruktury i poszczególnych obiektów, oraz ich wykonanie w terenie; [2] ze środków krajowych (za pośrednictwem NFOŚiGW) - 140 974 zł (15%), z których planowano sfinansować koszty dotyczące m.in. zarządzania projektem oraz jego realizację w terenie. Fundacja nie planowała i nie wniosła wkładu własnego w związku z realizacją Projektu dla Kwisy.

(dowody: akta kontroli str. 25-30, 80-119, 149-171, 580-581)

Projekt dla Kwisy zrealizowała Fundacja przy udziale 11 podwykonawców, z którymi zawarto umowy dotyczące m.in.: opracowania dokumentacji technicznej, realizacji w terenie infrastruktury dotyczącej szlaku rzeki Kwisy, przygotowania i wydania materiałów edukacyjno-informacyjnych.

(dowody: akta kontroli str. 285-291, 357, 375)

Projekt dla Kwisy był zarządzany przez pracowników Fundacji, jedynie nadzór budowlany zlecono firmie zewnętrznej, z którą zawarto umowę na sprawowanie funkcji inspektora nadzoru w związku z zadaniem pn. „Zagospodarowanie terenu wybranych miejsc dla potrzeb turystyki na terenie gmin: Osiecznica, Żagań i Nowogrodzice, ze szczególnym uwzględnieniem małej infrastruktury turystycznej”.

(dowody: akta kontroli str. 358-361, 403-410)

Podwykonawców Projektu dla Kwisy wyłaniano w trybie przetargów pisemnych oraz zapytań ofertowych, na podstawie przepisów *Kodeksu cywilnego* oraz w oparciu o procedury udzielania zamówień publicznych przyjęte do stosowania przez Zarząd Fundacji.

(dowody: akta kontroli str. 357, 368-374, 580-581)

² Dz. U. z 2013 r., poz. 907 ze zm. .

³ Dz. U. z 2014 r., poz. 121 ze zm.

Wartość udzielanych zamówień szacowano na podstawie wytycznych, zawartych w procedurach przyjętych dla Projektu dla Kwisy, spełniających wymagania Unii Europejskiej oraz na podstawie danych w zakresie kosztów realizacji, zawartych w opracowaniach „Koncepcja wizualna zagospodarowania turystycznego rzeki Kwisy”, sporządzonych dla gmin: Nowogrodziec, Osiecznica i Żagań.

(dowody: akta kontroli str. 183-291, 368-374, 376)

Kontrolą objęto dwa losowo wybrane postępowania przetargowe, a mianowicie:

1) Zapytanie ofertowe pn. „Pełnienie funkcji inspektora nadzoru” dla zadania pn. „Zagospodarowanie terenu wybranych miejsc dla potrzeb turystyki na terenie gmin: Osiecznica, Żagań i Nowogrodziec, ze szczególnym uwzględnieniem małej infrastruktury turystycznej”.

Pisemne zapytanie ofertowe skierowano w dniu 23 marca 2015 r. do czterech potencjalnych wykonawców. Termin złożenia oferty wyznaczono do dnia 1 kwietnia 2015 r. do godz. 12.00, a jednym kryterium wyboru była cena.

W protokole z posiedzenia komisji nr 1/04/2015/KWISA z dnia 1 kwietnia 2015 r. odnotowano, że wpłynęło trzy oferty, z których wybrano ofertę z najniższą ceną. W dniu 2 kwietnia 2015 r. Fundacja poinformowała pisemnie wszystkich oferentów o wyniku przeprowadzonego postępowania przetargowego oraz zawarła umowę nr 1/04/2015/KWISA na pełnienie funkcji inspektora nadzoru dla zadania pn. „Zagospodarowanie terenu wybranych miejsc dla potrzeb turystyki na terenie gmin: Osiecznica, Żagań i Nowogrodziec, ze szczególnym uwzględnieniem małej infrastruktury turystycznej”. Zapisy umowy zabezpieczały interesy Fundacji w sytuacji nieterminowego lub niewłaściwego wykonania umowy.

2) Zapytanie ofertowe na przygotowanie dokumentacji technicznej w ramach projektu pn. „Dla Kwisy, dla Natury – przygotowanie małej infrastruktury turystycznej służącej zabezpieczeniu rzeki Kwisy przed nadmierną presją turystów”.

Pisemne zapytanie ofertowe skierowano w dniu 30 stycznia 2014 r. do czterech potencjalnych wykonawców. Dodatkowo, zapytanie ofertowe zamieszczone zostało na stronie internetowej Fundacji. Termin złożenia oferty wyznaczono do dnia 7 lutego do godz. 12.00, a jednym kryterium wyboru była cena. W protokole z posiedzenia komisji nr 1/02/2014/KWISA z dnia 7 lutego 2015 r. odnotowano, że wpłynęły dwie oferty, w kwotach 61 500 zł oraz 111 930 zł. Komisja wybrała ofertę firmy, która podała niższą cenę.

W dniu 7 lutego 2014 r. poinformowano pisemnie wszystkich oferentów o wyniku przeprowadzonego postępowania przetargowego. W związku z przekroczeniem kwoty zaplanowanej na zadanie dotyczące opracowania dokumentacji technicznej, Fundacja w dniu 10 lutego 2014 r. wystąpiła do CKPŚ o przesunięcie środków w ramach HRF w celu zabezpieczenia wykonania tego zadania. Pismem z dnia 12 lutego 2014 r. CKPŚ pozytywnie rozpatrzył wniosek Fundacji.

W dniu 14 lutego 2014 r. Fundacja zawarła umowę nr 1/02/2014/KWISA na przygotowanie za cenę 61 500 zł dokumentacji technicznej w ramach projektu pn. „Dla Kwisy, dla Natury – przygotowanie małej infrastruktury turystycznej służącej zabezpieczeniu rzeki Kwisy przed nadmierną presją turystów”. Termin opracowania dokumentacji wraz z pozyskaniem ostatecznych decyzji pozwolenia na budowę określono na dzień 31 lipca 2014 r. Zapisy umowy zabezpieczały interesy Fundacji w sytuacji nieterminowego lub niewłaściwego wykonania umowy. Na pisemny wniosek firmy (z dnia 25 kwietnia) Aneks nr 1 z dnia 30 kwietnia 2014 r. przedłużono termin realizacji zadania do dnia 31 sierpnia 2014 r. Fundacja otrzymała przedmiotową dokumentację w dniu 29 sierpnia 2014 r.

(dowody: akta kontroli str. 737-738)

Prezes Fundacji wskazała, że „aneksowanie umowy Projektu nie było związane z aneksowaniem umowy z podwykonawcą. Nie naliczono podwykonawcy odsetek za nieterminowe wykonanie prac, ponieważ opóźnienia w realizacji umowy nie wskazywały, iż przyczyną zwłoki są zaniedbania ze strony wykonawcy, który nie miał wpływu na zaistniałą sytuację”.

(dowody: akta kontroli str. 415-442, 580-581)

Na podstawie danych o umowach zawartych z podwykonawcami Projektu dla Kwisy nie stwierdzono, aby podwykonawcami byli pracownicy Fundacji.

(dowody: akta kontroli str. 285-291, 376)

Umowy z podwykonawcami opiewały ogółem na kwotę 806 603 zł, stanowiącą 85,8% kosztów ogółem, poniesionych na Projekt dla Kwisy.

(dowody: akta kontroli str. 375)

Umowy z podwykonawcami zawierały zapisy dotyczące sprawowania, przez Fundację jako zleceniodawcę, kontroli nad przebiegiem ich realizacji oraz zabezpieczające interesy Fundacji w przypadkach nieterminowego lub niewłaściwego wykonania umowy przez podwykonawców.

(dowody: akta kontroli str. 358-361, 377-387, 395-400, 415-428)

Fundacja, przed przystąpieniem do realizacji zadań w ramach Projektu dla Kwisy, uzyskała wymagane decyzje administracyjne zezwalające na wykonywanie tych zadań, uzyskano bowiem odpowiednie zgody i pozwolenia, dokonano zgłoszeń oraz podpisano umowy na realizację zadań na terenie poszczególnych gmin i nadleśnictw. W umowach z wykonawcami zagwarantowano prowadzenie robót z poszanowaniem zasad ochrony środowiska.

(dowody: akta kontroli str. 377-387, 395-400, 411-414, 415-428)

Koszty zarządzania Projektem dla Kwisy wyniosły 164 687 zł (tj. 17,53% kosztów ogółem Projektu), w tym wynagrodzenia stanowiły 95 083 zł (tj. 57,74%). Koszty zarządzania Projektem nie przekroczyły udziału procentowego określonego umowami zawartymi z CKPŚ i NFOŚiGW.

(dowody: akta kontroli str. 443-444)

Fundacja koordynowała wszystkie zadania związane z realizacją Projektu dla Kwisy, ponadto wykonywała część z nich, a m.in. wysyłkę newsletterów, organizację warsztatów. W ramach realizacji Projektu dla Kwisy dokonano zakupu środka trwałego, tj. laptopa wraz z oprogramowaniem, na kwotę 4 650 zł, co stanowiło 0,49% kosztów kwalifikowalnych. Zakup ten poprzedziła analiza rynku, rozeznania dokonano na podstawie nadesłanych ofert, o wyborze decydowała cena produktu. Zakup był przewidziany umową i harmonogramem oraz był niezbędny do realizacji przedsięwzięcia.

(dowody: akta kontroli str. 445, 580-581)

CKPŚ nie zatwierdził kosztów realizacji Projektu dla Kwisy w wysokości ogółem 35 217 zł, z tego: [1] związanych z wynagrodzeniem pracownika terenowego w kwocie 34 773 zł⁴, [2] dotyczących strony internetowej w kwocie 444 zł.

(dowody: akta kontroli str. 463-492, 731)

Fundacja występowała do CKPŚ o płatności zaliczkowe w terminach umożliwiających sprawną realizację zadań w ramach Projektu dla Kwisy. Dokumenty potwierdzające rozliczenie zaliczki przekazywano w terminie.

Fundacja zwracała niewykorzystane kwoty zaliczek. I tak, z zaliczki w kwocie 359 584 zł z dnia 11 marca 2014 r. zwrócono 204 383 zł (56,84% zaliczki) w dniu

⁴ Tj. w okresie od lipca 2013 r. do października 2014 r. po 2 173 zł miesięcznie.

5 września 2014 r., a z zaliczki 431 729 zł z dnia 30 grudnia 2014 r. dokonano zwrotu 591 zł (0,14% zaliczki) w dniu 26 czerwca 2015 r.

(dowody: akta kontroli str. 726-730)

Wnioski o płatność składane były za pomocą Generатора Wniosków. Terminy oraz wysokość wypłat dofinansowania nie były zgodne z harmonogramem, ponieważ żadne sprawozdanie Fundacji nie zostało zaakceptowane przez CKPŚ pod względem finansowym. Były one natomiast akceptowane merytorycznie.

(dowody: akta kontroli str. 460-462, 580-581)

Realizacja Projektu dla Kwisy nie generowała dochodów. Zgodnie z umowami o dofinansowanie nie przewidziano przychodów z realizacji tego przedsięwzięcia.

(dowody: akta kontroli str. 80-119, 149-171, 460-462, 580-581)

2.2.2. Poniesione i zakwalifikowane wydatki na realizację Projektu Mała retencja – Duża sprawa wyniosły ogółem 318 463,17 zł, z tego 268 463,17 zł (tj. 84,29%) sfinansowano ze środków dotacji NFOŚiGW, a 50 000 zł (tj. 15,69%) ze środków własnych. Projekt Mała retencja – Duża sprawa był realizowany zgodnie z założeniami zawartymi w umowie o dofinansowanie. Zmiany dotyczące przesunięć kosztów w budżecie tego Projektu odnotowane zostały w harmonogramie jego realizacji, który za zgodą NFOŚiGW zmieniany był ośmiokrotnie, po każdym sprawozdaniu kwartalnym.

Ze środków NFOŚiGW sfinansowano 10 zadań odnotowanych w harmonogramie rzeczowo-finansowym, a ze środków własnych Fundacji pięć zadań.

(dowody: akta kontroli str. 675-681, 699-701)

Projekt Mała retencja – Duża sprawa był realizowany i zarządzany przez Fundację. Partnerami tego Projektu było siedem ODR⁵, z którymi podpisano umowy partnerskie⁶, na których realizację wydatkowano 24 639,97 zł (8% kosztów ogółem). Ponadto, w ramach realizacji przedmiotowego Projektu wydatkowano na rzecz innych podwykonawców 193 777,51 zł (61% kosztów ogółem), a dla Fundacji kwotę 100 045,69 zł (31% kosztów ogółem), w tym m.in. na zadania: [1] koordynacja projektu – 35 000 zł, [2] aktualizacja strony internetowej i opracowanie materiałów na stronę internetową – 12 000 zł, [3] moderowanie Facebooka – 5 100 zł, [4] rekrutacja na szkolenie, debaty i konferencje – 6 000 zł, [5] korekta opracowania dobrych praktyk i scenariuszy zajęć – 4 800 zł, [6] opracowanie materiałów na debatę i konferencje – 2 500 zł, [7] opracowanie rekomendacji z debat – 17 000 zł.

(dowody: akta kontroli str. 675-681, 699-701, 732-736, 919-928)

Prezes Fundacji wskazała, że przy wyborze wykonawców Projektu Mała retencja – Duża sprawa, nie stosowano przepisów ustawy Pzp. Wykonawców wyłaniano zgodnie z zasadami określonymi przez NFOŚiGW oraz wewnętrzną procedurą Fundacji. W przypadku mniejszych kwot było to telefoniczne lub internetowe rozeznanie rynku, a w przypadku większych kwot było to zapytanie ofertowe. Wartość wydatków była oszacowana głównie na podstawie doświadczenia wnioskodawcy, tj. na podstawie cen i usług wcześniej realizowanych projektów o podobnej tematyce i zakresie, oraz rozeznania rynku dokonanego poprzez telefoniczne uzgadniania z potencjalnymi wykonawcami zadań i badanie kwot niektórych wydatków w Internecie.

(dowody: akta kontroli str. 695-698)

Kontrolą objęto trzy losowo wybrane postępowania przetargowe, a mianowicie:

⁵ ODR, jako partnerzy Projektu zostali przewidziani we wniosku o dofinansowanie z NFOŚiGW, na podstawie którego podpisano umowę.

⁶ Na wykonanie następujących zadań: [1] organizacja i przeprowadzenie warsztatu dla pracowników ODR, [2] organizacja i przeprowadzenie warsztatu dla mieszkańców wsi, [3] organizacja debaty regionalnej na poziomie wojewódzkim.

1) Zapytanie ofertowe z dnia 15 maja 2013 r. na opracowanie banneru elektronicznego i loga kampanii, panelu administracyjnego platformy internetowej. Termin złożenia ofert określono na dzień 1 czerwca 2013 r., a jako główne kryterium wyboru wskazano najniższą cenę. Zapytanie skierowane zostało mailowo do trzech potencjalnych wykonawców. W dniu 1 czerwca 2013 r. sporządzono protokół wyboru wykonawcy przedmiotowego zadania, w którym odnotowano, że wpłynęły trzy oferty, z których wybrano ofertę z najniższą ceną, wynoszącą 5 600 zł. Pozostałe oferty opiewały na kwoty 7 000 zł oraz 8 500 zł. Z firmą, która wygrała to postępowanie, podpisano w dniu 1 czerwca 2013 r. umowę usługi 1/6/2013/MR na kwotę 5 600 zł z terminem realizacji do 6 czerwca 2013 r. Przedmiotowa usługa została wykonana w terminie – protokół odbioru pochodził z dnia 6 czerwca 2013 r.

(dowody: akta kontroli str. 675-681, 739-745)

2) Zapytanie ofertowe z dnia 10 września 2013 r. na wynajęcie sali szkoleniowej wraz z przerwami kawowymi oraz noclegami i wyżywieniem dla 18 osób na czas kursu szkoleniowego dla liderów małej retencji, który zaplanowano w dwóch terminach, tj. 3, 4 i 5 oraz 10, 11 i 12 października 2013 r. Termin złożenia ofert określono na dzień 30 września 2013 r., a jako główne kryterium wyboru wskazano najniższą cenę. Zapytanie skierowane zostało mailowo do pięciu potencjalnych wykonawców. W dniu 1 października 2013 r. sporządzono dwa protokoły (oddzielnie dla każdego terminu) wyboru wykonawcy przedmiotowego zadania, w którym odnotowano, że wpłynęły trzy oferty⁷, z których wybrano dwie oferty z najniższą ceną, wynoszącą 10 000 zł. Pozostała oferta opiewała na kwotę 14 500 zł. Z firmami, które wygrały postępowanie podpisano w dniu 1 października 2013 r. umowy: nr 1/10/2013/MR na kwotę 10 000 zł z terminem realizacji do dnia 5 października 2013 r. oraz nr 2/10/2013/MR na kwotę 10 000 zł z terminem realizacji do dnia 12 października 2013 r. Przedmiotowa usługa została wykonana w terminie – protokoły odbioru pochodziły z 5 i 12 października 2013 r.

(dowody: akta kontroli str. 675-681, 746-754)

3) Zapytanie ofertowe z dnia 15 maja 2015 r. na: [1] druk broszury w nakładzie 6 000 szt., pełen kolor, format B5, osiem stron, druk dwustronny; [2] druk plakatu w ilości 1 000 szt., pełen kolor, format A3, druk jednostronny. Termin złożenia ofert określono na dzień 18 maja 2015 r., a jako główne kryterium wyboru wskazano najniższą cenę. Zapytanie skierowane zostało mailowo do trzech potencjalnych wykonawców. W dniu 20 maja 2015 r. sporządzono protokół wyboru wykonawcy przedmiotowego zadania, w którym odnotowano, że wpłynęły trzy oferty, z których wybrano ofertę z najniższą ceną, wynoszącą 12 000 zł. Pozostałe oferty były w kwotach 13 000 zł i 16 000 zł. Z firmą, która wygrała postępowanie, podpisano w dniu 1 czerwca 2015 r. umowę usługi nr 1/6/2015/MR na kwotę 12 000 zł z terminem realizacji do 18 czerwca 2015 r. Przedmiotowa usługa została wykonana w terminie – protokół odbioru z dnia 18 czerwca 2015 r.

(dowody: akta kontroli str. 675-681, 755-766)

Koszty zarządzania Projektem Mała Retencja – Duża sprawa, liczone jako koszty wynagrodzenia koordynatora projektu, wyniosły 35 200 zł, co stanowiło 11,05% wartości tego Projektu. Ponadto na koszty zarządzanie składały się koszty zakupu materiałów biurowych, księgowości, telefonu, czynszu, opłat pocztowych i delegacji, stanowiące w sumie 37 422,05 zł, tj. 11,75% wartości przedmiotowego

⁷ Pozostałe dwa hotele przekazały informację, że w proponowanych terminach nie mają wolnych miejsc.

Projektu. Nie przekroczono założonych kwot wydatków na zarządzanie, były one zgodne z zatwierdzonym budżetem Projektu, w którym ich udział stanowił 22,80%. Pracownikom Fundacji zlecano wykonanie niektórych zadań, jak np. prowadzenie szkoleń, debat, opracowanie materiałów na stronę internetową, moderowanie Facebooka oraz koordynację. Zadania opracowania materiałów na stronę internetową, moderowania Facebooka oraz koordynacji wchodziły w zakres umów o pracę tych pracowników, natomiast w przypadku zlecenia prowadzenia szkoleń i debat kierowano się specjalistycznymi kompetencjami pracowników.

(dowody: akta kontroli str. 675-681, 699-701)

W ramach realizacji Projektu Mała retencja – Duża sprawa dokonano zakupu laptopa za kwotę 4 000 zł, stanowiącą 1,26% wartości tego Projektu. Zakupu dokonano w trybie zapytania ofertowego, a o wyborze zdecydowała najniższa cena.

(dowody: akta kontroli str. 675-681, 699-701)

NFOŚiGW ograniczył finansowanie i zmienił warunki finansowania Projektu Mała retencja – Duża sprawa w związku z niezakwalifikowaniem do sfinansowania ze środków dotacji kosztów zadań dotyczących aktualizacji strony internetowej przez okres 3 miesięcy (1 500 zł) i moderowania Facebooka przez okres 4 miesięcy (1 200 zł), z powodu braku aktualizacji strony internetowej i braku wpisów na Facebooku w tym terminie. Dotyczyło to okresu kwiecień, maj, czerwiec i lipiec 2013 r. Następstwem decyzji NFOŚiGW było zmniejszenie zakresu rzeczowego zadania z 21 na 18 miesięcy (aktualizacja strony internetowej) i z 21 na 17 miesięcy (moderowanie Facebooka).

(dowody: akta kontroli str. 675-681, 699-701)

Wnioski o płatność (refundację) były składane do NFOŚiGW na formularzach papierowych, ponieważ – jak wskazała Prezes Fundacji – NFOŚiGW w tamtym okresie jeszcze nie wprowadził Generатора Wniosków. Wysokość wypłat była zgodna z wnioskami Fundacji o refundację, które były składane kwartalnie⁸, tak jak to przewidywała umowa o dofinansowanie.

(dowody: akta kontroli str. 675-681, 702-703, 767-783)

Określone w umowie o dofinansowanie efekty rzeczowe i ekologiczne zostały osiągnięte, z wyjątkiem opisanych powyżej efektów dotyczących strony internetowej i moderowania Facebooka, na zmianę których NFOŚiGW wyraził zgodę. Projekt Mała Retencja – Duża sprawa nie generował dochodów.

(dowody: akta kontroli str. 675-681, 699-701)

*Uwagi dotyczące
badanej działalności*

NIK zauważył, że dobrą praktyką było opracowanie przez Fundację instrukcji w zakresie przeciwdziałania praniu pieniędzy oraz finansowaniu terroryzmu. W instrukcji tej określono sposób wykonywania środków bezpieczeństwa finansowego, rejestracji transakcji, analizy i oceny ryzyka, przekazywania informacji o transakcjach do GIIF⁹ oraz przechowywania informacji, wstrzymania transakcji i zamrożenia wartości majątkowych w celu zminimalizowania możliwości wykorzystania Fundacji dla celów prania pieniędzy lub finansowania terroryzmu, a także wypełniania przez Fundację obowiązków stawianych w tym zakresie przez obowiązujące przepisy prawa, w tym w szczególności przez ustawę z dnia 16 listopada 2000 r. o przeciwdziałaniu praniu pieniędzy oraz finansowaniu terroryzmu¹⁰.

(dowody: akta kontroli str. 784-802)

⁸ Fundacja złożyła łącznie osiem wniosków o płatność.

⁹ Generalny Inspektor Informacji Finansowej.

¹⁰ Dz. U. z 2014 r., poz. 455 ze zm.

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie stwierdzono następującą nieprawidłowość:

Cztery umowy¹¹, zawarte z podwykonawcami Projektu Mała retencja – Duża sprawa, nie zawierały zapisów: [1] dotyczących sprawowania kontroli przez zleceniodawcę nad przebiegiem jego realizacji, [2] zabezpieczających interesy jednostki w sytuacji nieterminowego lub niewłaściwego wykonania umowy, [3] odnośnie naliczania odsetek w przypadku nieterminowej realizacji zadania. Obejmowały natomiast zapis, że sprawy nieuregulowane umową normowane są przepisami *Kodeksu cywilnego*. Zgodnie z zapisami § 43 Instrukcji Obiegu i Kontroli Dokumentów w Fundacji umowa powinna zawierać m.in.: [1] zasady dotyczące gwarancji i rękojmi, [2] zapisy dotyczące odpowiedzialności odszkodowawczej z tytułu niewykonania lub nienależytego wykonania umowy, [3] zapisy dotyczące odstąpienia lub rozwiązania umowy.

(dowody: akta kontroli str. 804-817)

Prezes Fundacji wyjaśniła, że wskazane umowy usługi zawierały zapis, że sprawy nieuregulowane umową są regulowane przez *Kodeks cywilny*. Dodała również, że kolejne umowy usługi podpisane z podwykonawcami będą zawierały szczegółowe zapisy zabezpieczające interesy Fundacji w sytuacji nieterminowego lub niewłaściwego wykonania umowy.

(dowody: akta kontroli str. 803)

Ocena cząstkowa

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie mimo stwierdzonych nieprawidłowości gospodarność i legalność wykorzystania przez Fundację środków finansowych pozyskanych jako dofinansowanie realizowanych projektów.

3. Prowadzenie ewidencji księgowej

3.1. Fundacja zleciła prowadzenie ksiąg rachunkowych firmie zewnętrznej na podstawie umowy z dnia 28 stycznia 2005 r. Przedmiotem umowy było m.in. prowadzenie i przechowywanie ewidencji księgowej (syntetycznej i analitycznej) w postaci księgi rachunkowej.

(dowody: akta kontroli str. 830-837)

Zasady prowadzenia ewidencji księgowej Fundacji określone zostały w Polityce rachunkowości Fundacji Ekologicznej „Zielona Akcja” w Legnicy z dnia 10 września 2015 r. Odnutowano w niej m.in., że dopuszcza się do stosowania programy komputerowe posiadane przez firmę (...) Sp. z o.o., która prowadzi księgi rachunkowe Fundacji. Użytkowany przez nią program finansowo-księgowy spełniał warunki określone w art. 20 ust. 5 ustawy z dnia 29 września 1994 r. *o rachunkowości*¹², poprzez: [1] zapewnienie ich trwałej i czytelnej postaci, [2] umożliwienie stwierdzenia źródła ich pochodzenia, [3] zapewnienie możliwości sprawdzenia poprawności przetworzenia określonych danych, [4] zapewnienie ochrony danych źródłowych w miejscu ich wprowadzenia.

(dowody: akta kontroli str. 838-869)

Ewidencja księgowa poszczególnych projektów prowadzona była, w ramach zespołu V, na koncie syntetycznym 502 – koszty projektów. Do konta tego prowadzona była analityka pierwszego poziomu, pod nazwą odzwierciedlająca nazwę realizowanego projektu. Do analityki tej tworzona była analityka drugiego poziomu, odzwierciedlająca wydatki kwalifikowalne, zgodnie z budżetem danego projektu, np. dla Projektu dla Kwisy były to: [1] przygotowanie dokumentacji,

¹¹ Umowa nr 1/6/2013/MR z 1 czerwca 2013 r., umowa nr 1/10/2013/MR z 1 października 2013 r., umowa nr 2/10/2013/MR z 1 października 2013 r. oraz umowa nr 1/6/2015/MR z 1 czerwca 2015 r.

¹² Dz. U. z 2013 r., poz. 330 ze zm.

[2] realizacja przedsięwzięcia, [3] komunikacja i rozpoznanie informacji dotyczące projektu, [4] zarządzanie projektem, [5] środki trwałe wytworzone podczas realizacji projektu. Do ww. analityki tworzona była analityka trzeciego poziomu, odzwierciedlająca szczegółową charakterystykę wydatków, np. wydatki na „Przygotowanie dokumentacji” obejmowały: [a] dokumentację techniczną wieży, [b] dokumentację techniczną miejsca biwakowego, [c] uzgodnienia lokalizacji tablic informacyjnych, [d] dokumentację do miejsca postoju turystycznego. Analityka księgowa dla realizowanych przez Fundację projektów odzwierciedlała harmonogram budżetu tych projektów.

Prowadzona w Fundacji ewidencja księgowa uniemożliwiała rozliczenia tego samego wydatku w ramach różnych projektów, ponieważ na etapie dekretacji dokumentów księgowych (faktur, list płac) wskazywane były kwoty, które winny być zaksięgowane na odpowiednie koszty projektów i koszty statutowe Fundacji.

(dowody: akta kontroli str. 682-694)

3.2. Badaniem objęto łącznie 57 losowo wybranych dowodów księgowych, dotyczących dwóch kontrolowanych projektów i kwoty wydatków w łącznej wysokości 889 005,81 zł, stanowiącej 70,65% kosztów ogółem poniesionych na te projekty, z tego: [1] 27 dowodów księgowych w kwocie 808 346,14 zł, odpowiadającej 86,01% kosztów Projektu dla Kwisy, [2] 30 dowodów księgowych w kwocie 80 659,67 zł, odpowiadającej 25,33% kosztów Projektu Mała retencja – Duża sprawa. Kontrola ww. dokumentów pod kątem: [1] poprawności dowodu od strony formalnej, w tym: (a) określenia rodzaju dowodu i jego numeru identyfikacyjnego, (b) określenia stron, opisu operacji oraz jej wartości, (c) daty dokonania operacji, (d) określenia projektu i źródła finansowania, (e) poprawności nanoszenia poprawek i korekt na dowodzie, [2] kompletności i poprawności w zakresie kontroli bieżącej, w tym: (a) akceptacji pod względem merytorycznym, (b) akceptacji pod względem formalno-rachunkowym, (c) wskazania miesiąca księgowania, (d) wskazania sposobu ujęcia w księgach rachunkowych, [3] kompletności i poprawności formalnej zapisu dowodu w księgach rachunkowych, w tym: (a) danych identyfikacyjnych dowodu księgowego stanowiącego podstawę zapisu, (b) daty dokonania operacji gospodarczej, (c) opisu operacji gospodarczej, [4] wiarygodności ksiąg rachunkowych – prawidłowości ujęcia dowodu w księgach rachunkowych, w tym: (a) wartości transakcji, (b) okresu księgowania, (c) kont syntetycznych, (c) kont analitycznych, (d) ujęcia we właściwej dla projektu ewidencji – nie wykazała nieprawidłowości. Wystąpiły przypadki rozliczania tej samej faktury do kilku projektów, jak również do kosztów statutowych Fundacji, z tym że na podstawie dekretacji (opisu na fakturze) wskazywane były odpowiednie nazwy projektów, do których księgowano poniesione koszty kwalifikowalne oraz koszty działalności statutowej. Przyjęty w Fundacji sposób opisywania dokumentów księgowych uniemożliwiał wystąpienie podwójnego finansowania tego samego kosztu.

(dowody: akta kontroli str. 870-876, 929-934)

Ustalone
nieprawidłowości

Ocena cząstkowa

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości.

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie prowadzenie przez Fundację ewidencji finansowo-księgowej.

4. Sprawozdawczość oraz rozliczenie środków

4.1. W wyniku kontroli realizacji Projektu dla Kwisy i Projektu Mała retencja – Duża sprawa stwierdzono, co następuje:

Opis stanu
faktycznego

4.1.1. Dokumenty związane z Projektem dla Kwisy, jak również związane z tym Projektem miejsca lokalizacji w terenie, zostały opatrzone logo jednostek finansujących. W trakcie przeprowadzonych w terenie oględzin zrealizowanej infrastruktury ustalono, że tablice związane z tym Projektem były prawidłowo oznakowane (logo jednostek finansujących) i obejmowały informacje o treści: „Projekt współfinansowany przez Unię Europejską ze środków Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego w ramach Programu Infrastruktura i Środowisko”, oraz „Dofinansowano ze środków Narodowego Funduszu ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej”.

(dowody: akta kontroli str. 448-457, 582-603)

Fundacja zapewniła informację o Projekcie dla Kwisy i jego promocję, zgodnie z warunkami umowy o dofinansowanie, wykonując między innymi następujące działania: (1) oznaczenie, w wymaganej formie, dokumentów i opracowań; (2) wykonanie i rozmieszczenie tablic informacyjnych, edukacyjnych i pamiątkowych; (3) opracowanie i wydrukowanie materiałów promocyjnych; (4) przeprowadzanie spotkań informacyjnych; (5) założenie strony internetowej.

(dowody: akta kontroli str. 448-457, 582-606)

Odsetki od otrzymanych przez Fundację środków, zgromadzonych na rachunku bankowym (wydzielonym dla Projektu dla Kwisy), były rozliczane z jednostką finansującą, a wydatki zrealizowane ze środków zagranicznych i środków z NFOŚiGW (przeznaczonych na dofinansowanie Projektu dla Kwisy), spełniały wymóg kwalifikowalności.

(dowody: akta kontroli str. 878-883)

Fundacja przedkładała wymagane sprawozdania z realizacji Projektu dla Kwisy, a zgłaszane przez CKPŚ zastrzeżenia były uwzględniane poprzez wprowadzane korekty. Sprawozdania i rozliczenia dotyczące tego Projektu były terminowo przekazywane do jednostki udzielającej dofinansowania, a składane oświadczenia (załączniki do wniosków o płatność) zawierały dane zgodne ze stanem faktycznym.

(dowody: akta kontroli str. 460-462)

W związku z realizacją Projektu dla Kwisy przedstawiciele CKPŚ przeprowadzili kontrole w październiku 2014 r. i wrześniu 2015 r., natomiast przedstawiciele NFOŚiGW w maju 2015 r.

(dowody: akta kontroli str. 463-550)

Po kontroli CKPŚ, przeprowadzonej w dniach 27-29 października 2014 r., przekazano dziewięć zaleceń pokontrolnych, z których siedem zostało zrealizowanych, a sposób ich wdrożenia został zaakceptowany przez instytucję kontrolującą, natomiast pozostałe dwa zalecenia, dotyczące kwalifikacji wynagrodzenia koordynatora Projektu dla Kwisy oraz uznania wydatków za kwalifikowalne, zostaną zaakceptowane przy przedłożeniu odpowiedniej dokumentacji do wniosku o płatność.

(dowody: akta kontroli str. 463-492)

Po kontroli CKPŚ, przeprowadzonej w dniach 7-11 września 2015 r., przekazano 14 zaleceń pokontrolnych, z których 12 zostało zrealizowanych, a sposób ich wdrożenia został zaakceptowany przez CKPŚ. Pozostałe dwa zalecenia dotyczyły: braku realizacji wskaźnika rezultatu „Długość ścieżek dydaktycznych zmodernizowanych”, oraz nieuznania za kwalifikowalny kosztu wynagrodzenia koordynatora Projektu dla Kwisy w miesiącu grudniu 2014 r.

(dowody: akta kontroli str. 493-521)

Kontrole doraźne przeprowadzone przez CKPŚ dotyczyły ponadto: [1] procedur zawierania umów (na najem lokalu użytkowego i usługi telekomunikacyjne) na

podstawie których Fundacja poniosła wydatki przed podpisaniem umowy o dofinansowanie, [2] prowadzenia ksiąg rachunkowych w ramach Projektu dla Kwisy, [3] procedury wyłonienia wykonawcy na roboty budowlane pn.: „Zagospodarowanie terenu wybranych miejsc dla potrzeb turystyki na terenie gmin: Osiecznica, Żagań, Nowogrodziec, ze szczególnym uwzględnieniem małej infrastruktury turystycznej”. W przypadku ostatniej z tych kwestii kontrola CKPŚ wykazała „*naruszenia polegające na zastosowaniu kryteriów dyskryminujących oraz nierównym traktowaniu wykonawców poprzez wskazanie konkretnych znaków towarowych, patentów lub pochodzenia*”.

(dowody: akta kontroli str. 551, 552-579, 818-820)

CKPŚ, pismem z dnia 7 grudnia 2015 r., podtrzymał swoje stanowisko dotyczące „*zarzutu polegającego na stwierdzeniu nieprawidłowości polegającej na zastosowaniu kryteriów dyskryminujących oraz nierównym traktowaniu wykonawców poprzez wskazanie konkretnych znaków towarowych, patentów lub pochodzenia*”. W uzasadnieniu podano m.in. że Fundacja na rysunkach będących częścią dokumentacji projektowej posłużyła się określeniami: „*wspornik słupa np. Simpson Strong Tie PPD 140/90G*” oraz „*złącza ciesielskie np. firmy Simpson Strong Tie lub równoważne*”. Dodano również, że zakazane jest dokonywanie opisu przedmiotu zamówienia, który utrudnia uczciwą konkurencję i dopuszcza się dyskryminacji wskazując na konkretny produkt. Opisanie przedmiotu zamówienia z użyciem nazw własnych jest dopuszczalne jedynie w sytuacji gdy zamawiający nie może opisać przedmiotu zamówienia za pomocą dokładnych określeń oraz gdy jest to uzasadnione specyfiką przedmiotu zamówienia. Wskazanie znaku towarowego, patentu lub pochodzenia jest więc wyjątkiem od reguły i nie powinno być interpretowane rozszerzająco.

(dowody: akta kontroli str. 821-829)

4.1.2. Dokumenty związane z Projektem Mała retencja – Duża sprawa, zostały opatrzone logo NFOŚiGW, które umieszczono m.in. na: zakupionym sprzęcie (laptop), materiałach szkoleniowych (teczki, prezentacje szkoleniowe), dokumentach korespondencyjnych, stronie internetowej, materiałach do pobrania ze strony internetowej, artykułach i ogłoszeniach w prasie, plakacie i broszurze. Działania podjęte w związku z promocją tego Projektu były zgodne z warunkami określonymi w umowie z NFOŚiGW.

(dowody: akta kontroli str. 675-681, 702-703)

Środki finansowe otrzymane od NFOŚiGW stanowiły refundację poniesionych przez Fundację kosztów, w związku z tym odsetki nie były naliczane.

Wszystkie zbadane w trakcie niniejszej kontroli wydatki, które opłacono ze środków NFOŚiGW na dofinansowanie Projektu Mała retencja – Duża sprawa, spełniały wymóg kwalifikowalności.

(dowody: akta kontroli str. 675-681, 702-703)

W związku z realizacją Projektu Mała retencja – Duża sprawa, Fundacja złożyła do NFOŚiGW osiem sprawozdań kwartalnych¹³ (na koniec każdego kwartału) oraz jedno sprawozdanie końcowe¹⁴. Sprawozdania te stanowiły załączniki do wniosków o wypłatę środków i zawierały: [1] zestawienie faktur lub równoważnych dokumentów księgowych, potwierdzających poniesione koszty, [2] postęp finansowy przedsięwzięcia – zestawienie kosztów, [3] opis zrealizowanych prac, [4] oświadczenia beneficjenta. Sprawozdania sporządzone zostały w sposób pełny i poprawny, a NFOŚiGW nie zgłaszał do nich zastrzeżeń.

¹³ W dniach: 17.06.2013 r., 13.09.2013 r., 17.10.2013 r., 15.11.2013 r., 20.02.2015 r., 12.06.2015 r., 30.06.2015 r., 10.08.2015 r.

¹⁴ W dniu 22.10.2015 r.

Oświadczenia Fundacji jako beneficjenta, składane jako załącznik do ośmiu wniosków o płatność, zawierały dane zgodne ze stanem faktycznym w zakresie objętym kontrolą NIK.

(dowody: akta kontroli str. 675-681, 702-703)

W związku z realizacją Projektu Mała retencja – Duża sprawa, NFOŚiGW przeprowadził jedną kontrolę sprawdzającą¹⁵. W Informacji pokontrolnej z dnia 27 marca 2015 r. nie odnotowano żadnych uwag i wniosków. Zakres kontroli obejmował: [1] badanie zgodności zakresu rzeczowego przedsięwzięcia z warunkami umowy o dofinansowanie, [2] sprawdzenie podstawowych dokumentów formalno-prawnych związanych z realizacją przedsięwzięcia, [3] badanie kwalifikacji wydatków w zakresie poprawności sporządzania dokumentów załączonych do rozliczenia i przedkładanych do NFOŚiGW oraz ich zgodności z oryginalną dokumentacją przedsięwzięcia i wykonanym zakresem rzeczowym, [4] sprawdzenie zgodności zakresu umów na wykonanie robót z zakresem przedsięwzięcia i ustalenie w jakim trybie udzielono zamówień, [5] kontrolę zgodności działań informacyjno-promocyjnych z warunkami umowy o dofinansowanie, [6] kontrolę sposobu archiwizacji dokumentów związanych z realizacją przedsięwzięcia.

(dowody: akta kontroli str. 884-895)

W dniu 10 listopada 2015 r. NFOŚiGW poinformował Fundację, że przystąpił do zamykania przedmiotowej umowy o dofinansowanie.

(dowody: akta kontroli str. 896-918)

Uwagi dotyczące
badanej działalności

Konsekwencją zakwestionowania przez CKPŚ rzetelności postępowania przetargowego na roboty budowlane pn. „Zagospodarowanie terenu wybranych miejsc dla potrzeb turystyki na terenie gmin: Osiecznica, Żagań, Nowogrodziec, ze szczególnym uwzględnieniem małej infrastruktury turystycznej”, będzie – zgodnie z umową nr 1/03/2015/KWISA z dnia 25 marca 2015 r. – pomniejszenie kwoty wydatków kwalifikowalnych o 25%, tj. o 119 709,75 zł¹⁶.

Ustalone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości.

Ocena częściowa

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie rzetelność przygotowywanej przez Fundację sprawozdawczości oraz sposób rozliczenia pozyskanych środków dofinansowania realizowanych projektów.

IV. Wnioski

Wnioski pokontrolne

Przedstawiając powyższe oceny i uwagi wynikające z ustaleń kontroli, Najwyższa Izba Kontroli, na podstawie art. 53 ust. 1 pkt 5 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o *Najwyższej Izbie Kontroli*¹⁷ (dalej: *ustawa o NIK*), wnosi o:

- 1) Ujmowanie w umowach z podwykonawcami projektów realizowanych przez Fundację zapisów zabezpieczających interesy Fundacji w sytuacji nieterminowego lub niewłaściwego wykonania umowy oraz dotyczących sprawowania kontroli nad przebiegiem jej realizacji.
- 2) Zrealizowanie wskaźników rezultatu Projektu dla Kwisy, dotyczących: łącznej długości ścieżek dydaktycznych i łącznej powierzchni obszarów, na których przywrócono lub zapewniono ochronę właściwego stanu ekosystemów.

¹⁵ Kontrola w dniach od 24.03.2015 r. do 27.03.2015 r.

¹⁶ Wyliczenie wysokości pomniejszenia wartości kwalifikowalnej kontraktu: 25% x 563 340 zł (wysokość faktycznie poniesionych wydatków kwalifikowanych) x 85% (stopa dofinansowania).

¹⁷ Dz. U. z 2015 r., poz. 1096.

V. Pozostałe informacje i pouczenia

Prawo zgłoszenia
zastrzeżeń

Wystąpienie pokontrolne zostało sporządzone w dwóch egzemplarzach; jeden dla kierownika jednostki kontrolowanej, drugi do akt kontroli.

Zgodnie z art. 54 ustawy o NIK kierownikowi jednostki kontrolowanej przysługuje prawo zgłoszenia na piśmie umotywowanych zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, w terminie 21 dni od dnia jego przekazania. Zastrzeżenia zgłasza się do dyrektora Delegatury NIK we Wrocławiu.

Obowiązek
poinformowania
NIK o sposobie
wykorzystania uwag
i wykonania wniosków

Zgodnie z art. 62 ustawy o NIK proszę o poinformowanie Najwyższej Izby Kontroli, w terminie 21 dni od otrzymania wystąpienia pokontrolnego, o sposobie wykorzystania uwag i wykonania wniosków pokontrolnych oraz o podjętych działaniach lub przyczynach niepodjęcia tych działań.

W przypadku wniesienia zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, termin przedstawienia informacji liczy się od dnia otrzymania uchwały o oddaleniu zastrzeżeń w całości lub zmienionego wystąpienia pokontrolnego.

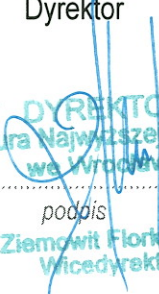
Wrocław, dnia 22 grudnia 2015 r.

Kontroler:
Andrzej Siekierka
Doradca ekonomiczny

.....
podpis

Najwyższa Izba Kontroli
Delegatura we Wrocławiu

Dyrektor

DYREKTOR
Delegatura Najwyższej Izby Kontroli
we Wrocławiu
z up.
Ziemowit Florjowski
Wicedyrektor
.....
podpis